

Bland annat prövning av om advokat kunnat övervaka jurists arbete på ett betryggande sätt utifrån de anställningsförhållanden som tillämpats.

Ärende upptaget av Advokatsamfundets styrelse.

Disciplinnämndens beslut

Disciplinnämnden tilldelar advokat A varning enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

Bakgrund

Inom ramen för Advokatsamfundets särskilda tillsyn av hur advokater fullgör sitt principalansvar genomförde tillsynsenheten den 20 maj 2025 ett platsbesök hos Advokatbyrå X. Vid besöket framkom bl.a. att en nyanställd biträdande jurist, B, hade en fast månadslön om 23 000 kr och var placerad vid byråns filialkontor i X-stad, där endast ytterligare en biträdande jurist tjänstgör.

Vidare framkom att vissa av byråns anställningsavtal innehöll bestämmelser som bland annat gav arbetsgivaren rätt att kräva att arbetstagaren omedelbart säger upp sig om denne begår brott, blir föremål för polisutredning eller annars förekommer i sammanhang som kan skada byråns renommé. Om arbetstagaren inte självant säger upp sig föreskrevs en rätt för arbetsgivaren att säga upp arbetstagaren, liksom en rätt till ersättning för skada, där skada särskilt angavs omfatta kostnader för rekryteringsförfarande, iordningställande av arbetsplats och trycksaker. Avtalen innehöll också en motsvarande bestämmelse om uppsägningsrätt och

skadeståndsansvar om det skulle visa sig att arbetstagaren lämnat felaktiga uppgifter om sina kvalifikationer eller intyg.

Dessa omständigheter låg till grund för att tillsynsenheten beslutade att inleda ett separat ärende och att förelägga advokat A att skriftligen redogöra för hur anställningen av B uppfyller de advokatetiska kraven, särskilt i fråga om möjligheten till betryggande övervakning och anställningsvillkorens skälighet.

Ärendets handläggning

Den 23 juni 2025 skickade tillsynsenheten ett skriftligt föreläggande till A med anledning av ovanstående iakttagelser. I föreläggandet hänvisades till punkt 7.6.3 i Vägledande regler om god advokatsed, som bl.a. anger att en advokat eller ett advokatbolag inte får ha en biträdande jurist anställd under sådana betingelser att juristens arbete inte kan övervakas på ett betryggande sätt, och att biträdande jurister inte får anställas på villkor som framstår som oskäliga. A ombads att skriftligen redogöra för hur anställningen av B uppfyller dessa advokatetiska krav, särskilt avseende möjligheten till betryggande övervakning och anställningsvillkorens skälighet. Han ombads även kommentera de ovan nämnda avtalsvillkoren vilkas förenlighet med gällande rätt hade ifrågasatts.

Vid sammanträde i oktober 2025 beslutade Advokatsamfundets styrelse att ta upp ett disciplinärende mot A. I samband med underrättelsen av beslutet bereddes han tillfälle att slutföra sin talan.

Advokatens yttrande

A har i sitt yttrande anfört i huvudsak följande. B anställdes som biträdande jurist den 1 januari 2025 under en provanställning med en ingångslön om 23 000 kr per månad. Anställningen är förlagd till byråns X-stadkontor. Under provanställningen omfattades Bs anställning av sedvanliga förmåner såsom pensions- och försäkringsavtal samt friskvårdsbidrag om 4 000 kr per år. I samband med att Bs anställning övergick i en tillsvidareanställning i juni 2025 höjdes hans månadslön till 28 000 kr. Efter att B genomfört Advokatsamfundets första delkurs av advokatexamen under hösten 2025 planeras lönen att höjas med ytterligare 2 000 kr. Enligt A följer denna löneutveckling

en informell "trappa" som tillämpas för byråns biträdande jurister, med utgångslägen som varierar beroende på meriter och erfarenhet.

A framhåller att B, som tog examen i juni 2024, hade sökt arbete i X-stadområdet under sex månaders tid utan att bli kallad till någon intervju innan han erbjöds provanställning på byrån. Utöver lönen har B erhållit andra förmåner, såsom deltagande i byråns interna utbildningsinsatser och planerade kurser, utnyttjande av friskvårdsbidraget samt täckning av byråns pensions- och försäkringsprogram (motsvarande ca 4 000 kr per månad). Advokatbyrån anser att Bs anställningsvillkor, med hänsyn till hans begränsade erfarenhet och kvalifikationer, är väl avvägda och uppfyller kravet på skälighet.

De klausuler i byråns anställningsavtal som tillsynsenheten har ifrågasatt har advokatbyrån numera ensidigt och utan förbehåll avlägsnat ur samtliga gällande avtal. De anställda som berördes av sådana villkor har blivit informerade om detta.

Beträffande möjligheten att övervaka Bs arbete uppger A att omfattande åtgärder har vidtagits för att säkerställa en betryggande tillsyn. Under anställningens första sex månader besökte han själv eller en delägare X-stadkontoret vid minst 18 tillfällen, utöver ett stort antal digitala möten, och upprätthöll därutöver i princip daglig kontakt med B. Han har granskat alla inlagor och skrivelser som B har upprättat och varje klientkontakt har föregåtts av genomgång samt instruktioner från honom. B har också genomgått Advokatsamfundets kurs "Advokatetik och god advokatsed". A anser sammanfattningsvis att Bs arbete, genom byråns tekniska hjälpmedel, en stabil administration, en planerad utbildningsgång samt god och regelbunden kontakt med principalen, övervakas på ett betryggande sätt. Han uppger vidare att de aktuella anställningsvillkoren och tillsynsrutinerna gäller lika för samtliga biträdande jurister vid byrån.

Nämndens bedömning och beslut

En advokat eller ett advokatbolag får inte ha en biträdande jurist anställd under sådana förhållanden att juristens arbete inte kan övervakas på ett betryggande sätt. Vidare gäller att biträdande jurister inte får anställas på villkor som framstår som oskäligen.

I förevarande fall har B, en nytexaminerad jurist, varit placerad vid ett filialkontor där ingen advokat varit stationerad och där endast ytterligare en biträdande jurist varit verksam. En sådan organisatorisk ordning medför ett i grunden förhöjt tillsynsansvar för principalen. Även om A har redogjort för ett omfattande engagemang genom återkommande fysiska besök, digitala möten och granskning av handlingar, konstateras att den löpande närvaron av advokat på arbetsplatsen saknats och att tillsynen i huvudsak har skett på distans.

Mot bakgrund av Bs begränsade yrkeserfarenhet och anställningens inledande karaktär anser disciplinnämnden att denna ordning inte fullt ut har säkerställt en sådan betryggande och kontinuerlig övervakning som krävs enligt god advokatsed. Den geografiska åtskillnaden mellan principal och biträdande jurist har, trots vidtagna åtgärder, inneburit en reell risk för att handledning och kontroll inte kunnat ske i den omfattning som situationen krävt.

När det gäller anställningsvillkoren konstaterar disciplinnämnden att B under provanställningen uppbar en fast månadslön om 23 000 kr. Även med beaktande av juristens begränsade erfarenhet och att anställningen inledningsvis avsåg en provanställning, får lönen anses ha legat på en nivå som understiger vad som bör tillämpas för biträdande jurister vid advokatbyråer. Det noteras visserligen att lönen sedermera höjts och att ytterligare löneutveckling planerats, men dessa omständigheter förändrar inte bedömningen av de ursprungliga villkoren.

Vid en samlad bedömning finner disciplinnämnden att advokat A, genom att anställa en nytexaminerad biträdande jurist på ett geografiskt avskilt kontor utan tillräckligt säkerställd närvaro av advokat samt på anställningsvillkor som sammantaget framstår som oskäligen, allvarligt har åsidosatt de krav som följer av god advokatsed.

Disciplinnämnden tilldelar därför A varning enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.